

SLOVENSKI TABORIŠČNIK

Štev. 73.

Št. Vid ob Glini

Torek 25. septembra 1945

ANTON M. SLOMŠEK

Včeraj smo obhaja-
li 73 letnico, odkar je
umrl v Mariboru veliki
naš slovenski škof, An-
ton Martin Slomšek, mož,
ki naj bi čimprej dose-
gel - kakor že dolgo
molimo - čast oltarja. S
sv. mašo in pobožno mo-
litvijo smo se spomni-
li te obletnice. Učitelj-
stvo in šolska mladina
je skupno z drugo tabo-
riščno družino priporo-
čala našo slovensko ka-
toliško stvar njemu, ki
mu je bila služba Bogu
in narodu vedno eno.

Danes in v nasled-
njih dneh pa se hočemo
tudi v našem taborišč-
nem listu spomniti Slo-
mška kot našega velikega
šolskega in slovstvene-
ga organizatorja; pose-
ben članek bomo dalje
posvetili njegovemu cerkvenemu in
duhovniškemu delu; da pa prikažemo
še prav posebej Slomškovo izredno
pomembno delo, ki ga je opravil za
Koroško, bomo končno tudi temu delu
njegovega delovanja posvetili po-
saben članek.

I.

Poleg za cerkev se je Slomšek v
prvi vrsti zanimal za šolstvo. Mirno
lahko trdimo danes, da je Slomškova
zasluga, da je Štajerska danes slo-
venska. To je Slomšek dosegel s tem,
da je prestavil /1859./ sedež la-
vantinske škofije v Maribor, v slo-
vensko sredo, in pa z organizacije
nedeljskih šol. O preselitvi škofij-
ske stolice v Maribor bomo govorili
posebej kasneje, za danes pa naj o
Slomškovih nedeljskih šolah, ki jih
je ypeljal po svoji škofiji.

Ča časa Marije Terezije in nje-
nega sina Jožefa II. naj bi zlasti

šola služila popolni ger-
manizaciji avstrijske dr-
žave. Da na Kranjskem ni
bil uveden v ljudske šole
nemški jezik, gre v veliki
meri zasluga Blažu Kuner-
deju, ker je tako rekoč
vtihotapil v podeželske
ljudske šole na Kranjskem
slovenski jezik. Na Šta-
jerskem pa se kaj takega
ni dalo storiti. Slovenski
preprosti človek na Štajer-
skem bi moral ostati neuk,
ker tam niso hoteli vede-
ti, da mora biti narodni
jezik tudi šolski. Tu je
pa posegel vmes Slomšek
s svojimi nedeljskimi šol-
lani. Duhovnikom in bogoslo-
vecem je vedno priporočal,
naj ustanavljajo take šo-
le in poučujejo na njih.
Tudi sam je hodil, kadar
je le utegnil, poučevati na
te šole. Zanj je napisal

tudi najbolj znano knjižico /1842/
"Elaže inu Režica v nedeljski šoli".
V tej knjižici je "v čudoviti sklad-
nosti", kakor piše dr. Slodnjak v svojem
Pregledu sloven. slovstva, "v okvirju
skromne šnidovske povesti združil vse,
kar mora vedeti človek o Bogu, svetu,
duhovnem in tvarnem svetjenju. V ozra-
čju prvega šolskega leta se odigrava
v tej knjigi čudovito spajanje med
šolskim in domačim življenjem, verski-
mi in življenjskimi nauki na osnovi
realistično podanega vaškega življe-
nja na Štajerskem, v predmarčni dobi.
Ti stvari, notranje ali zunanje zazna-
ve, ki bi mogla zanimati vaškega člo-
veka, na katero bi Slomšek v knjigi
pozabil. Nedeljske šolarje poučuje na
pr. o snažnosti, o strežbi bolnikom, o
brambi zoper ogenj, o zdravstvu, prehra-
ni, sadjereji, o pravnih zadevah, zemlje-
pisju, nemščini, o zvezdoznanstvu, ži-
valstvu, boleznih, elektriki, trgovskih
predmetih, o tihotapstvu, vojaščini,

vojaščini, alkoholizmu, seksualni vzgoji itd itd. Kdor pozna današnje življenje štajerskega kmeta, ve, da je velik del njegovih dobrih, nravnih in življenjskih nazorov dediščina nedeljskih šol in Slomškove knjige." Prihodnjič nadaljevanje

PROTEST GRŠKEGA IN JUGOSLOVANSKEGA KRALJA

Kakor je sporočila danes ob 6. uri zj-avstr. radiopostaja Rot-weiss rot, sta grški kralj Jurij in jugoslovanski kralj Peter najostreje protestirala, ker sta bila popolnoma prezrta po konferenci zunanjih ministrov v Londonu ob priliki razpravljanj o osnutkih mirovnih pogodb, ki zadevajo njuni državi.

Konferenca zunanjih ministrov v Londonu

Svet zunanjih ministrov v Londonu je imel včeraj dve seji; dopoldanski seji je predsedoval kit. zun. minister dr. Wang, popoldanski pa amer. zun. minister Byrnes. Zvečer je bilo izdano za včerajšnja posvetovanja uradno sporočilo, iz katerega je razvidno, da so na sejah v toku včerajšnjega dne razpravljali o daljeročnih merah glede oskrbe Avstrije, o mednarodnem razvoju evropskega rečnega prometa in pa o pospešeni repatriaciji sovjetskih državljancev. - Danes bo imel svet ob 11. uri sejo.

Angl. zun. minister Bevin je imel v nedeljo s predsednikom vlade Atleejem takoj po njegovem povratku s Škotskega dolg razgovor o težavah, ki so se pojavile na konferenci zunanjih ministrov.

Splošna stavka v Trstu

Včeraj je izbruhnila v Trstu generalna stavka, ki jo je organiziral ital. sloven. narodno osvobodilni odbor. Včeraj so bile v Trstu zaprte vse trgovine, med dr. tudi trgovine z živili. Estna železnica ni vozila. Pokli so pokli. Redakcije listov niso izdale listov.

V Trstu je trnutno v luki 13 ladij s tovorom za srednjo Evropo; šest od njih so naložene z UNRINIM blagom za Jugoslavijo. Ako stavka danes ne bo končana, bodo angl. oblasti same poskrbele, da bo s 6 ladij danes tovor zžen.

Sicer pa je stanje v Trstu popolnoma mirno zaenkrat. Zavezniška vojaška uprava je izdala povelje, da morajo biti danes trgovine z živili odprte, sicer bodo angl. vojaki, v kolikor bo zavezniška uprava smatrala potrebno, vzeli v roke.

Do sobote se je vpisalo v tržaške srednje šole 867 slovenskih otrok. To število se bo gotovo še nekoliko dvignilo, v glavnem pa se lahko čaka, da je vpisovanje zaključeno. - Po sporočilu tržaškega radia ni še gotovo, katere slovenske srednje šole bodo v Julijski krajini razen gimnazij v Trstu in učiteljsišča v Gorici še odprte.

Rezultat nedeljskih volitev v Franciji

Po sinočnjih podatkih so dobile posamezne francoske stranke pri nedeljskih kantonalnih volitvah naslednje število poslanskih mest: socialisti 313, radikalni socialisti 293, komunisti 93, nova narodno republiška de Gaullejeva stranka pa 106. Ti rezultati govore za to, da bodo dobili pri prihodnjih volitvah v Franciji socialisti tolikšno večino mandatov, kot jo bo franc. ustavno vprašanje rešeno tako, kakor želi gen. de Gaulle.

Maršal Tito je priznal...

Pri včerajšnjem pregledu tiska, ki ga je dajala london. radiopostaja ob 8¹⁵ zj., smo slišali tudi, da je čal maršal Tito dopisniku sovjetskega lista "Krasnaja Zvezda" intervju, v katerem je izjavil, da se borbe zoper Dražjo Mihajlovića nadaljujejo.

Kopanje v taborišču: ženske vsak ponedeljek, torek, petek in soboto; moški: sredo, četrtek vs dan; nedelja dopoldan. Kopalnica je odprta od 8-12 in 14-17. Čas kopanja za vsakega po 20 minut. Za otroke velja red kakor doslej.